

Informacja nt. płatności bezpośrednich w latach 2014-2020 oraz zmiany przepisów w programie rolnośrodowiskowym w 2014 r.

I. Płatności bezpośrednie w 2014 r.

Zgodnie z procedowanym obecnie projektem ustawy *o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego*, dostosowującym przepisy krajowe do rozwiązań przejściowych określonych w rozporządzeniu nr 1310/2013¹, w kampanii 2014 roku stosowane będą następujące rodzaje płatności:

- 1) **jednolita płatność obszarowa**,
- 2) **płatności oddzielne**: do pomidorów, do owoców miękkich, do cukru,
- 3) **wsparcie specjalne**: do krów, do owiec, do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych, do surowca tytoniowego wysokiej jakości,
- 4) **przejściowe wsparcie krajowe**: płatność niezwiązana do chmielu, płatność niezwiązana do skrobi ziemniaczanej, płatność niezwiązana do tytoniu.

Oznacza to, że za 2014 r. wypłacane będą wszystkie rodzaje płatności, które są realizowane w odniesieniu do kampanii roku 2013, z wyjątkiem uzupełniającej płatności podstawowej (tzw. sektor I) oraz płatności do powierzchni roślin przeznaczonych na paszę, uprawianych na trwałych użytkach zielonych (tzw. płatność zwierzęca). Należy podkreślić, że w odniesieniu do płatności za kampanie 2014 r. nie będą stosowane zmniejszenia płatności bezpośrednich (modulacja płatności unijnych i mechanizm redukcji płatności krajowych), które spowodowały obniżenie płatności za 2013 r. o ok. 112 mln euro.

---

¹ Rozporządzenie (UE) nr 1310/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 grudnia 2013 r. *ustanawiające niektóre przepisy przejściowe w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1305/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie środków i ich rozdziału w odniesieniu do roku 2014, a także zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 oraz rozporządzenia (UE) nr 1307/2013, (UE) nr 1306/2013 i (UE) nr 1308/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie ich stosowania w roku 2014* (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 865).

Tabela 1. Maksymalne koperty na poszczególne rodzaje płatności w roku 2014 (mln euro)

KAMPANIA		2014
PŁATNOŚCI UNIJNE	jednolita płatność obszarowa	3 078,18
	płatność do pomidorów	6,72
	płatność do owoców miękkich	11,04
	płatność cukrowa	159,39
	płatność do krów	45,60
	płatność do owiec	1,92
	specjalna płatność obszarowa do powierzchni upraw roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych	30,00
	płatność do surowca tytoniowego wysokiej jakości	29,04
	RAZEM	3 361,89
PŁATNOŚCI KRAJOWE	płatność do chmielu	0,50
	płatność do skrobi ziemniaczanej	8,64
	płatność do tytoniu	38,50
	RAZEM	47,64
RAZEM PŁATNOŚCI UNIJNE I KRAJOWE		3 409,53
ŚREDNIE WSPARCIE [EURO/HA] dla powierzchni 14 150 577 ha (potencjalnie kwalifikująca się powierzchnia wg. KE)		240,95

II. Płatności bezpośrednie w latach 2015-2020

W latach 2015-2020 w Polsce nadal stosowany będzie system jednolitej płatności obszarowej (ang. SAPS). Jednocześnie w nowej perspektywie finansowej koperta płatności bezpośrednich zostanie zwiększona o kwotę 2,34 mld euro pochodzącą z przesunięcia 25% środków z II filaru WPR. Łącznie na płatności bezpośrednie finansowane z budżetu Unii Europejskiej przeznaczone będzie blisko 23,5 mld euro. Ponadto planuje się uzupełnienie płatności bezpośrednich z budżetu krajowego w wysokości ok. 228 mln euro (płatności chmielu, tytoniu i skrobi ziemniaczanej w 2014 r. oraz płatności do tytoniu 2015 - 2020). Łączne wsparcie finansowe w ramach I filara WPR wyniesie ok. 23,7 mld euro.

Tabela 2. Wysokość środków na kampanie płatności bezpośrednich w latach 2014-2020.

		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Razem
Środki I filaru	<i>mln EUR</i>	2 970	2 987	3 005	3 022	3 042	3 062	3 062	21 150
25% środków II filaru		392	391	391	390	390	389	0	2 343
Ogółem wsparcie z budżetu UE		3 362	3 378	3 396	3 412	3 432	3 451	3 062	23 493

Ponadto wdrożone zostaną następujące nowe, obowiązkowe elementy:

- **Zazielenienie** - płatność ta ma charakter obowiązkowy i realizowana będzie przez trzy praktyki: dywersyfikację upraw, utrzymanie trwałych użytków zielonych (TUZ) oraz utrzymanie obszarów proekologicznych (EFA). Na finansowanie tej płatności przeznaczonych będzie 30% kwoty płatności bezpośrednich, tj. ok. 900 mln EUR rocznie.
- **Płatność dla młodych rolników** – na ten cel można przeznaczyć do 2% kwoty rocznej koperty krajowej. Za młodych rolników będą uznawane osoby fizyczne, których wiek w roku składania wniosku nie przekracza 40 lat. Co do zasady państwa członkowskie będą określały limit powierzchniowy dla przyznawania płatności dla młodych rolników, który ma się zawierać w przedziale od 25 do 90 ha (nie dotyczy sytuacji, gdy wsparcie przyznawane jest w formie płatności ryczałtowej).

Państwa członkowskie będą mogły zdecydować o wdrożeniu dotatkowych, fakultatywnych elementów płatności bezpośrednich, w szczególności:

- **Płatności związane z produkcją** – maksymalnie na ten cel można przeznaczyć do 15% koperty krajowej (o ile na wsparcie upraw roślin wysokobiałkowych przeznaczone zostanie co najmniej 2% tej koperty). Wsparcie może być przyznawane do następujących sektorów i rodzajów produkcji: zboża, nasiona oleiste, rośliny wysokobiałkowe, rośliny strączkowe, len, konopie, ryż, orzechy, ziemniak skrobiowy, mleko i przetwory mleczne, nasiona, mięso baranie i mięso kozie, wołowina i cielęcina, oliwa z oliwek, jedwabniki, susz paszowy, chmiel, burak cukrowy, trzcina cukrowa i cykorja, owoce i warzywa oraz zagajniki o krótkiej rotacji. Wsparcie to będzie przyznawane wyłącznie sektorom lub regionom państwa członkowskiego, w których określone typy rolnicze lub określone sektory rolnictwa mają szczególne znaczenie ze względów gospodarczych, społecznych lub środowiskowych i znajdują się w trudnej sytuacji. Ponadto przedmiotowe wsparcie będzie stosowane wyłącznie w celu stworzenia zachęty do utrzymania obecnych poziomów produkcji oraz w granicach określonych limitów ilościowych opartych na ustalonych obszarach, plonach lub liczbie zwierząt.
- **Płatności dla małych gospodarstw** – płatność ta, w maksymalnej wysokości 1250 EUR/gospodarstwo, zastąpi wszystkie inne formy wsparcia w ramach „standardowego” systemu płatności. Rolnicy uczestniczący w systemie nie będą objęci kontrolą norm i wymogów wzajemnej zgodności, a także zostaną zwolnieni z konieczności stosowania praktyk w zakresie zazielenienia.
- **Wsparcie krajowe** - państwa, które w nowej perspektywie zdecydują się kontynuować SAPS, będą mogły skorzystać w latach 2015-2020 z przejściowego wsparcia krajowego (PWK) o charakterze degresywnym – od 75% poziomu PWK z 2013 r. w roku 2015, do 50% w 2020 r. Decyzję w sprawie stosowania wsparcia krajowego należy podjąć do dnia 31 marca roku, za który wsparcie to miałyby zostać przyznane. W ramach pomocy krajowej wspierane mogą być sektory, które uzyskiwały przejściowe wsparcie krajowe w 2013 r., a więc w przypadku Polski są to: tzw. sektor I, który obejmuje ważniejsze rośliny uprawne, sektor chmielu, sektor skrobi ziemniaczanej, sektor tytoniu oraz sektor upraw paszowych na trwałych użytkach zielonych (płatność zwierzęca).

Ponadto, wdrożone zostaną przepisy w zakresie:

- **Aktywnego rolnika** - krótka, obligatoryjna lista podmiotów wyłączonych ze wsparcia: podmioty administrujące: lotniskami, wodociągami, stałymi terenami sportowymi i rekreacyjnymi, świadczące usługi przewozu kolejowego, czy też usługi w zakresie obrotu nieruchomościami. Państwa członkowskie będą mogły uzupełniać tę listę oraz usuwać podmioty dodane. Przedsiębiorstwa z ww. listy mogą zostać uznane za aktywne, jeśli suma uzyskiwanych przez nie płatności bezpośrednich stanowi co najmniej 5% dochodów z działalności pozarolniczej, jeśli ich działalność rolnicza nie ma charakteru marginalnego i/lub jeśli głównym celem działalności podmiotu jest działalność rolnicza. Powyższych zasad nie stosuje się do podmiotów, które otrzymują płatności nie większe od określonej przez państwo członkowskie kwoty, jednak kwota ta nie może przekroczyć 5000 euro.
- **Redukcji płatności** – redukcja w wysokości co najmniej 5% kwoty jednolitej płatności obszarowej powyżej 150 tys. euro i przeniesienie tych środków na działania realizowane w ramach II filaru WPR. Państwo członkowskie może zdecydować, że zredukowana kwota płatności będzie obliczana po uwzględnieniu kosztów zatrudnienia ponoszonych przez rolnika. Można zdecydować o niestosowaniu redukcji w przypadku wprowadzenia płatności redystrybucyjnej i wykorzystania na ten cel powyżej 5% koperty krajowej.

III. Program rolnośrodowiskowy w 2014 r.

W 2014 r. kontynuowane będzie wsparcie w ramach programu rolnośrodowiskowego w ramach PROW 2007-2013. Przyjmowane będą tzw. wnioski kontynuacyjne na obecnych zasadach (potencjalnie ok. 108 tys. wniosków) oraz zostanie przeprowadzony nabór nowych wniosków na zmienionych zasadach.

W odniesieniu do nowych wniosków składanych w 2014 r. planuje się następujące zmiany:

1. Zastosowanie degresywności oraz limitu powierzchni wspieranej:

- w przypadku pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone, płatność rolnośrodowiskowa będzie przyznawana w wysokości 100% za powierzchnię od 0,1 ha do 20 ha;
- w przypadku pakietów przyrodniczych na obszarach Natura 2000 oraz poza tymi obszarami, jak również w pakiecie 8. Ochronie gleb i wód, płatność rolnośrodowiskowa będzie przyznawana w wysokości 100% za powierzchnię do 10 ha i 50% za powierzchnię powyżej 10,1 ha do 20 ha;
- w przypadku pakietu 2. Rolnictwo ekologiczne:
  - dla upraw rolniczych: 100% za powierzchnię do 20 ha i 50% za powierzchnię od 20,01 do 30 ha;
  - dla trwałych użytków zielonych: 100% za powierzchnię do 15 ha;
  - dla upraw warzywnych: 100% za powierzchnię do 15 ha i 50% za powierzchnię od 15,01 do 30 ha;
  - dla upraw zielarskich, sadowniczych i jagodowych: 100% za powierzchnię do 10 ha.

2. W odniesieniu do Pakietu Rolnictwo ekologiczne proponuje się:

- wprowadzenie warunku produkcji zarówno w okresie przestawiania gospodarstwa na metody ekologiczne, jak i po tym okresie.
- objęcie wymogiem wprowadzenia do obrotu co najmniej 50% produkcji ekologicznej lub w okresie przestawiania, udokumentowanego fakturami lub innymi dokumentami.

Dodatkowo, w przypadku upraw sadowniczych proponuje się:

- weryfikację minimalnej obsady dla drzew i krzewów owocowych, np. dla jabłoni proponuje się minimalną obsadę 800 szt./ha. Jednocześnie proponuje się uwzględnienie istniejącej obsady w przypadku „starych sadów” prowadzonych na podkładkach vegetatywnych silnie lub bardzo silnie rosnących,
- wprowadzenie warunku owocowania upraw sadowniczych,
- obowiązek utrzymania sadu (wraz z minimalną obsadą) przez 2 lata po zakończeniu zobowiązania,
- uznawanie za działanie siły wyższej szkód wyrządzanych przez zwierzynę dziką w przypadku stosowania zabezpieczeń przed żerowaniem zwierzyny dzikiej. Jako zabezpieczenia uznaje się: grodzenia sadów, stosowanie repelentów, stosowanie trzech palików, owczej wełny.

W przypadku płatności do trwałych użytków zielonych w rolnictwie ekologicznym, planuje się wprowadzenie obowiązku posiadania zwierząt utrzymywanych ekologicznie (tj.: bydła, owiec, koni i kóz), tzn. w sposób zgodny z przepisami o rolnictwie ekologicznym.

Tabela. Maksymalna wysokość środków unijnych dla Polski na płatności bezpośrednie w latach 2015 – 2020, w podziale na poszczególne płatności.

	udział w kopercie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Razem 2015-2020 (mln EUR)
		<i>mln EUR</i>						
Całkowita koperta finansowa	100%	3 379	3 395	3 412	3 431	3 451	3 062	20 130
Jednolita Płatność Obszarowa (JPO)	53%	1 791	1 800	1 808	1 819	1 829	1 623	10 670
Płatność zielona (ang. <i>greening</i>)	30%	1 014	1 019	1 024	1 029	1 035	918	6 039
Płatność związana z produkcją	15%	507	509	512	515	518	459	3 020
Płatność dla małych gospodarstw	10%	338	340	341	343	345	306	2 013
Płatność dla młodych rolników	2%	68	68	68	69	69	61	403